

Alkotmányos ellenforradalom

A kormánypárt alkotmánykoncepciója drámai visszalépést jelent az ország mai közjogi berendezkedéséhez képest. Ezt a visszalépést jelentené többek között két, egymással szorosan összefüggő elképzelés: a tervezetben komoly lehetőségként felmerülő második kamara és az alaptörvény szelleméből következő, sarkalatos törvényben a határon túli magyar állampolgároknak biztosítandó szavazati jog.

[Kerék-Bárczy Szabolcs](#) | Népszabadság | 2010. december 15.

A köztársaság szellemiségétől, a különféle demokratikus nézetek nemes versenyére épülő politikai rendszertől elválaszthatatlan a törvényhozás képviselői jellege, vagyis az, hogy a választók szavazatukkal képviselőket bíznak meg az ország ügyeinek intézésével. Ezzel szerződés jön létre a választók és a képviselők között, amelyben az utóbbiak elismerik kötelezettségeiket és felelősségüket választóik irányába. A kinevezettekkel feltöltött második kamara a köztársaság hatalomgyakorlásának ezt az alapelvét sértené. A második kamara arisztokratikus, exkluzív testület volna, amely nem gazdagítaná a fékek és ellensúlyok jellegét – éppen ellenkezőleg. Aki a politikával a törvényhozás tagjaként foglalkozik, legyen választott képviselő egyenlő felelősséggel és jogokkal. Természetesen választott felsőház is létezik, de ennek nincs hagyománya hazánkban.

A második kamarában helyet foglalóknak is lenne felelősségük, de nem a választópolgárok, hanem a kinevező felé. A mai politikai helyzetben csak pártpolitikai alapon állhatna föl ez a testület. Így viszont éppen arra nem lenne alkalmas, amire állítólag létre akarják hozni: a nemzet egységének megjelenítésére. A kinevezett felsőház tagjainak szellemi függetlensége, közéleti tekintélye súlyosan sérülne, mivel mandátumuk eredete a kegyenc státusába helyezné őket. A felsőház tagjai óhatatlanul a politikai adok-kapok részeseivé válnának, s ha ebből kivonnák magukat, állandó konfliktushelyzetbe kerülnének, s ez is csökkentené az irántuk megnyilvánuló bizalmat, köztiszteletet. Arról nem is beszélve, hogy az értelmiség tekintélyes részének jelentős szerepe volt az elmúlt húsz évben a politikai székértáborrendszer kialakulásában és a különböző kormányzatok felelőtlen politizálásának támogatásában. Ez szintén gyengítené a második kamara potenciális tagjainak társadalmi elfogadottságát és tekintélyét.

Magyarország nem nagy és nem is föderális berendezkedésű ország, ezért semmi sem indokolja egy második kamara fenntartását. Huszadik századi történelmi tapasztalataink is ezen intézmény ellen szólnak, mivel semmi jót nem hoztak azok az antidemokratikus, korporatív törekvések, amelyek a felsőházakban testet öltöttek.

A köztársaság demokratikus alapkövetelményét, a jogok és kötelességek egyensúlyát borítaná föl a külföldön élő magyar állampolgárok szavazati joggal való felruházása is. Míg az állampolgárság egy nemzeti, kulturális-nyelvi közösséghez való tartozás szimbóluma, addig a választójog olyan, a mindennapi életben is következményekkel járó jog, amelyhez szorosan kapcsolódnak kötelességek is. Szavazni annyit tesz, mint meghatározni hétköznapi életünket. Azt, hogy kik, milyen program alapján és hogyan sáfárkodjanak közös javainkkal. Ezen jog gyakorlásának jutalma az, hogy a képviselők tevékenysége nyomán gyarapodó állam bővülő szolgáltatásainak áldásaiból közvetlenül részesülhetnek a választók, akik ugyanígy vállalják rossz döntéseik következményeit is. Vagyis a szavazati joghoz anyagi következmények is

társulnak. Indokolatlan és igazságtalan lenne, ha az ország területén kívül élők is részt vehetnének azokban a döntésekben, melyek következményei közvetlenül nem érintik őket.

Fontos, hogy a kormánytöbbség alkotmányozási folyamatában minél többen hallassák a hangjukat, s nem csak alkotmányjogászok. Az alaptörvény ugyanis minden egyes polgár életét közvetlenül befolyásolja a jelenben is és nemzedékekre előre a jövőben is. Ha a békés rendszerváltó forradalom egyik legfontosabb eredményének tartjuk a köztársasági államforma bevezetését és az ezzel együtt járó alkotmányos jogok és kötelességek egyensúlyának megteremtését, akkor az ezzel ellentétes kormányzati szándékokat bizvást nevezhetjük ellenforradalmi törekvéseknek.

A szerző közíró, az MDF volt szóvivője